

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VI.35.296/2024/8.

A tanács tagjai: Dr. Kurucz Krisztina a tanács elnöke
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit előadó bíró
Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró
Dr. Horváth Tamás bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: felperes
cím1

A felperes képviselője: Dr. Lassányi Gábor Krisztián ügyvéd
cím2

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága
cím3

Az alperes képviselője: Dr. Miskéri Anita kamarai jogtanácsos

A per tárgya: jövedéki ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat száma: Budapest Környéki Törvényszék 2024.
augusztus 29. napján kelt 16.K.702.634/2023/17. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 16.K.702.634/2023/17. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 50.000 (azaz ötvenezer) forintban, az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 50.000 (azaz ötvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A bünygyi igazgatóság (a továbbiakban: bünygyi igazgatóság) 2023. június 7-én értesítette a elsőfokú vámhatóságot (a továbbiakban: elsőfokú vámhatóság), hogy 2023. április 11-én ellenörzés alá vonták a cím4 szám alatti ingatlant, és a lakóingatlan előtt ugyanezen címen található cég1 által üzemeltetett zöldség-gyümölcs és élelmiszerüzletet (a továbbiakban: ingatlan), ahol összesen 330 csomag különféle fajtájú magyar zárjegy nélküli cigarettát leltek fel. Az ingatlanban tartózkodó felperes édesanyja (a továbbiakban: felperes édesanyja) úgy nyilatkozott, hogy a dohánytermékek egy részét 3 nappal korábban vásárolta a .. piacon, a K.S. márkájú cigarettát pedig országban a repülőtér vámmentes területén, mely állításokat bizonylattel nem támasztotta alá. A bünygyi igazgatóság az előtalált különféle fajtájú magyar zárjegy nélküli cigarettákat 2023. július 1-én büntetőeljárás keretében lefoglalta.

[2] Az elsőfokú vámhatóság 2023. június 20-án kelt megbízólevéllel jövedéki ellenörzést kezdeményezett a felperessel, az ellenörzés alá vont ingatlan 1/2-ed arányú tulajdonosával szemben. Az ingatlan további 1/2-ed részének tulajdonosa a perben nem álló felperes testvére (a továbbiakban: a felperes testvére), a teljes ingatlanon holtig tartó haszonélvezeti joga van a perben nem álló felperes.nak és a felperes édesanyjának. Az ellenörzés időpontjában valamennyien életvitelszerűen az ingatlanban éltek.

[3] Az elsőfokú vámhatóság a bünygyi igazgatóság által kiadni rendelt dohánytermékeket 2023. augusztus 4-én jövedéki eljárás keretében lefoglalta, majd 3154964772 számú határozatával a felperest 1.563.000 Ft jövedéki bírság megfizetésére kötelezte, mellyel egyidejűleg elrendelte a lefoglalt jövedéki termékek elkobzását, valamint az állami adó- és vámhatóság felügyelete mellett történő megsemmisítését.

[4] Indokolása szerint a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 100. § (2) bekezdése alapján a vagyoni hátrány háromszorosában megállapított jövedéki bírságot azért szabta ki, mivel felperes a 330 csomag cigaretta birtokban tartásának jogszerűségét nem tudta igazolni. A terhére értékelte, hogy nem járt el a töle elvárható körültekintéssel, mivel a dohánytermékek beszerzése és birtoklása, a rájuk vonatkozó jogszabályi előírások több éve hatályos, közismert rendelkezések. A jogellenes magatartást kiemelt súlyúnak minősítette a magyar zárjegy, a magyarországi forgalmazás hiánya, nagy mennyisége, az okozott nagymértékű vagyoni hátrány okán. Rögzítette, hogy a felperes terhére 3 éven belül jogsértés miatt jövedéki bírságot nem szabott ki, azonban ezt javára nem értékelte, mivel ebben az időszakban nem vonták ellenörzés alá. A Jöt. 101. §-a szerinti kivételes méltánylást érdemlő körülményt nem tárt fel.

[5] A felperes fellebbezése folytán eljár alperes 4189036215 számú határozatával az elsőfokú határozatot - eltérő indokolással - helybenhagyta.

[6] Döntését a Jöt. 3. § (1) bekezdés 51. és 1. pontjaira, a 44. pont *ea*) alpontjára, 43. pont *b*) alpontjára, 7. § (1) bekezdés *a*) pontjára, (2) bekezdésére, 8. § (1) bekezdés *o*) pont

oc) alpontjára, 145. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára, az extraprofitadókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 19. § a) pont ab) alpontjára, melynek értelmében a Jöt. 145. § (1) bekezdés a)-g) pontjaitól eltérően a jövedéki adó mértéke a cigarettára 2023. január 1-től 29.500 Ft/1.000 db és a kiskereskedelmi eladási ár 24 %-a, de legalább 41.800 Ft/1.000 db, a Jöt. 145. § (3)-(4) bekezdéseire, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 82. § (1) bekezdésére, 83. § a) pontjára, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 3. *melléklet* I.4. pontjára alapította.

[7] Indokolásában a Jöt. 97. §, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:2. §, az ingatlan-nyilvántartás adatai alapján megállapította, hogy felperes az ingatlan tulajdonosa, életvitelszerű használója, ezért az abban található dolgokat is birtokolja. A Jöt. 97. §-a szerint azt kellett vizsgálni, hogy a birtokos, jelen esetben a felperes tudja-e igazolni a jövedéki termékek eredetét és birtoklása jogszerűségét. A Jöt. szigorú, objektív felelősségi rendszere mellett nem szükséges a birtokos felelősségének megállapításához annak vizsgálata, hogy a birtokos tudata átfogta-e a birtokosi minőséget.

Nem vonta kétségbe, hogy a büntetőeljárásban a felperes édesanyja volt a kényszerintézkedés elszenvedője, ez azonban felperest nem mentesíti a mulasztás alól, a hatóság a jövedéki eljárást ugyanis a felperessel, mint az ingatlan tulajdonosával szemben folytatta le.

Nem releváns az sem, hogy a jövedéki termékek tulajdonosa nem a felperes volt, amit az elsőfokú vámhatóság jogszerűen állapított meg, tényállástisztázási kötelezettség e körben nem terhelte.

Felperes az előtalált jövedéki termékek birtokosa, a birtoklás igazolására számlát vagy egyéb származást igazoló okmányt nem tudott bemutatni, ennek hiányában jogsértést követett el, az elsőfokú hatóság a Jöt. 100. § (1)-(2) bekezdéseit jogszerűen alkalmazta.

[8] Hangsúlyozta, hogy a felperes magyar zárjegy, illetve közösségi adóügyi jelzés nélküli cigarettákat birtokolt, mely jövedéki termékek jelölés hiányában adózatlanak minősülnek, adóraktáron kívüli birtoklásuk szabálytalanság, ami egyúttal adófizetési kötelezettséget is keletkeztet. Az eljárás tárgyát képező cigaretták után a közterheket a költségvetésbe nem fizették be, a felperes által elkövetett jogsértés a központi költségvetésnek vagyoni hátrányt okozott, amely a jövedéki adó és az áfa összegét jelenti. Egyetértett az elsőfokú vámhatóság rendelkezésével, az okozott vagyoni hátrány háromszoros összegében megállapított jövedéki bírsággal, a figyelembe vett mérlegelési szempontokkal.

[9] A lefoglalt cigaretta vizsgálata során az elsőfokú vámhatóság helyesen állapította meg a Jöt. 145. § (4) bekezdés a) pontja, az ellenőrzéskor hatályos SZTFH (a továbbiakban: SZTFH) honlapján közzétett kiskereskedelmi eladási ár figyelembevételével a 2.160 Ft/csomag árat és a Magyarországon kiskereskedelmi forgalomban nem található dohánytermékek kiskereskedelmi árát a Jöt. 145. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltak alapján az SZTFH honlapján közzétett, az adott dohánygyártmány típusára és kiszerelési mennyiségére vonatkozó legmagasabb adót tartalmazó kiskereskedelmi eladási ár, 2.200 Ft/csomag figyelembevételével. A jövedéki adó (367.692 Ft) és a dohánygyártmányok után megállapított áfa (153.242 Ft) esetében az Art. 3. *melléklet* I.4. pontjában foglalt 1.000 Ft-ra kerekítést ugyanakkor nem alkalmazta, így az elsőfokú határozat indokolását e körben megváltoztatta, a jövedéki adót 368.000 Ft-ra, az áfa összegét 153.000 Ft-ra, a központi költségvetésnek okozott vagyoni hátrányt 521.000 Ft-ra módosította.

A felperes keresetlevele, alperes védirata

[10] A felperes keresetében a másodfokú határozatnak elsődlegesen a megváltoztatását, az alperesi megállapítások törlését; másodlagosan a hatályon kívül helyezését, az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Álláspontja szerint az ingatlan-nyilvántartás adataiból megállapítható, hogy az ingatlan nem a tulajdonosa, hanem a testvérével együtt annak a bizalmi vagyongazdálkodója, a bizalmi vagyongazdálkodás alapján fennálló vagyona tartozó tulajdonjog jogosultja az édesanyja, aki életvitelszerűen ténylegesen az ingatlanban lakik, ezért ő tekinthető birtokosnak. Az államhatóság határozatát valótlan tényre alapozta, így megsemmisítése emiatt indokolt.

[11] A Ptk. 5:1. §-ára alapítottan előadta, a büntügyi igazgatóság által felvett jegyzőkönyvben rögzítettek szerint is édesanyja volt a cigaretták lefoglalásának elszenvedője, egyértelmű, hogy bármely ingóságot csak a ténylegesen hatalmában tartó személytől lehet lefoglalni, így a jegyzőkönyv bizonyítja, hogy nem volt a 330 doboz cigaretta birtokosa.

[12] Sérelmezte a kötelezettség dupla megállapítását, mert a hatóság a testvérét is jövedéki bírság megfizetésére kötelezte. Az alperes a kötelezettséget kétszer nem volt jogosult megállapítani, határozatának megsemmisítése ebből az okból is indokolt.

[13] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte a határozatában foglalt indokok fenntartása mellett. A Földhivatali Információs Rendszer (TAKARNET) adatai alapján jogszerűen állapította meg, hogy az ellenőrzés időpontjában az ingatlan bizalmi vagyongazdálkodás jogcímén a felperes tulajdonában állt, aki az ellenőrzés során nem mutatott be olyan szerződést, ami igazolta volna, hogy kikerült a hatalmából.

[14] Nem vonta kétségbe, hogy a jövedéki termékek tulajdonosa a felperes édesanyja, aki életvitelszerűen az ingatlanban él, és akitől a jövedéki termékeket lefoglalták. A felperes, mint az ingatlan tulajdonosa az adózás alól elvont jövedéki termékek birtokosának minősül, függetlenül attól, hogy tudatában volt-e az ingatlanon elhelyezett dohánytermékeknek. A jogkövetkezmények a birtoklás tényéhez kötődnek, a birtokos felelőssége objektív. Nem releváns az a körülmény, hogy a jövedéki termékek tulajdonosa nem a felperes volt, mivel a Jöt. a birtokost és nem a tulajdonost szankcionálja. Jelen esetben mivel két tulajdonosa volt az ingatlandnak – a másik a felperes testvére -, és egyikük sem tudta a birtoklás jogszerűségét igazolni, helytállóan történt a terhükre a jövedéki bírság kiszabása, amit a Kúria Kfv.35.479/2020/7. számú ítélete is alátámaszt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[15] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - megsemmisítette, és az elsőfokú államhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

[16] Indokolásában rögzítette, hogy a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: régi Jöt.) szabályai az adózás alól elvont jövedéki termék birtoklása tekintetében a jelenleg hatályos Jöt. szabályaival egyezők voltak. A Jöt. 100. §-ában szereplő jogkövetkezmények a birtoklás tényéhez, az objektív felelősséghez kötődnek. Utalt a Kúria Kfv.35.258/2017/4. számú döntésére.

[17] Megállapította, a tulajdoni lapon feltüntetetten felperes és testvére az ingatlan bizalmi vagyongazdálkodói, jogállásuk a Ptk. 6:310. § (1) bekezdése és a 6:318. § (1) bekezdése alapján a tulajdonoséval azonos, így nem megalapozott az a kereseti hivatkozás, hogy a felperes nem tulajdonos az ingatlanban, illetőleg, hogy a bizalmi vagyongazdálkodói jogállás nem alapozza meg az adózatlan jövedéki termék vonatkozásában a birtokosi felelősséget.

[18] Nem értett egyet az alperesnek azzal az álláspontjával, hogy az ingatlan valamennyi bizalmi vagyonkezelőjét objektív birtokosi felelősség alapján annak figyelembe vétele nélkül kellene a Jöt. 100. § (2) bekezdése szerinti jövedéki bírsággal sújtani, hogy ismert a jövedéki termék tulajdonosa, e tulajdonossal szemben pedig a bírság kiszabását mellőzte. Az ingatlant birtokló és a jövedéki törvénysértést ténylegesen elkövető személlyel szembeni bírság érdemi indokolás nélküli mellőzése az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem felel meg sem a jogbiztonság, sem a megkülönböztetés nélkül eljárás elvének, ellentétes a jogalkotói céllal. A Jöt. 100. § (2) bekezdése a jövedéki bírság összegét a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány alapján rendeli meghatározni, azonban ezzel nincs összhangban az, ha a vámhatóság az ingatlan több, esetleg nagy számú tulajdonosával szemben egyszerre szabja ki a vagyoni hátrány mértékének kétszeresétől ötszöröséig terjedő összegben a bírságot. Utalt ezzel összefüggésben a Jöt. 100. §-101. §-aihoz kapcsolódó jogalkotói indokolásra, kiemelve, hogy a szankció mértéke a költségvetésnek okozott kártól függ. Nem vitatta, hogy a Jöt. 101. § alapján az egyetemleges kötelezés lehetősége kikerült a szabályozásból, azonban a törvény lehetővé teszi a jövedéki bírság mérséklését, illetve elengedését. A jogalkotói szándékkal ellentétes ugyanazon termék után az egyedi mérlegelésre tekintet nélküli többszöri bírságolás.

[19] Az alperes által hivatkozott Kfv.35.479/2020/7. számú kúriai ítélettel kapcsolatban tényállásbeli eltérést állapított meg, melyből nem következik, hogy a tényleges tulajdonos személyének ismerete mellett és bírságolása helyett a két bizalmi vagyonkezelővel szemben jogszerűen lehetne külön-külön jövedéki bírságot kiszabni. A régi Jöt. alkalmazásával hozott kúriai döntésekből (Kfv.35.029/2012/5., Kfv.35.258/2017/4., Kfv.35.345/2007/4., Kfv.35.485/2016/5., Kfv.39.232/2010/4.) sem levezethető, hogy a jövedéki termék tényleges tulajdonosának személye ne lenne vizsgálándó, illetve, hogy a birtoklási vélelem ebben az esetben ne lenne megdönthető.

[20] Az elsőfokú bíróság szerint a tényállás tisztázásához kapcsolódó alapvető jelentőségű kérdés, hogy az ingatlant a tulajdonos mellett, vagy rajta kívül más használhatta-e, abban a jövedéki terméket ténylegesen ki helyezhette el. A vámhatóságnak az egyéb körülmények vizsgálata nélkül nincs lehetősége az ingatlan tulajdonosainak mérlegelés nélküli bírságolására. Nem szabható ki az objektív felelősség alapján a tulajdonosokkal szemben jövedéki bírság anélkül, hogy a vámhatóság a tényleges birtokos személyét megpróbálta volna felderíteni. Mindezek alapján az alperes hibás jogértelmezéssel jutott arra a következtetésre, hogy az ingatlan tulajdonosai egyéb körülmények vizsgálata nélkül, ugyanazon jövedéki termék vonatkozásában külön-külön bírságozhatók úgy, hogy közben a jövedéki termék ismert tényleges tulajdonosának bírságolása érdemi vizsgálat és indokolás nélkül mellőzhető lenne. Az alperes nem tett eleget a tényleges birtokos tekintetében tényállástisztázási kötelezettségének és a bírságolás mellőzése körében indokolási kötelezettségét is elmulasztotta.

[21] A megismételt eljárásban előírta a tényállás, a jövedéki termékek tulajdonosa, illetve tényleges birtokosa személyének tisztázását, mivel elsősorban a birtokossal szemben van helye jövedéki bírság kiszabásának. Amennyiben a jövedéki termék tulajdonosa, tényleges birtokosa ismert és azon nem áll fenn közös tulajdon, akkor ugyanazon jövedéki termék után nem szabható ki jövedéki bírság a Jöt. 100. § (2) bekezdése szerinti összegben egyszerre több személlyel szemben.

A felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[22] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadása szerint a Jöt. a korábbi szabályozástól eltérően nem tartja fenn a bírság egyetemleges

kiszabásának lehetőségét, a jövedéki termék birtokosát rendeli szankcionálni, amennyiben egy terméknek több birtokosa van, minden birtokos szankcionálható. Indokolási kötelezettségének eleget tett, a felperes édesanyjával szemben nem indult jövedéki eljárás, így a felperes jövedéki ügyében nem kellett arról állást foglalnia, hogy miért nem a felperes édesanyja terhére állapított meg jövedéki szankciót, ez jelen ügynek nem tárgya.

[23] A jogalkotói szándék olyan szankciórendszer kidolgozása volt, ami szigorú következmények kilátásba helyezésével alkalmas a visszaélések visszaszorítására, és amennyiben a jövedéki terméknek több birtokosa van, akik nem tesznek eleget a Jöt. 99. §-ában foglalt kötelezettségüknek, akkor mindegyikük jövedéki bírsággal sújtható. Ezt a Kúria Kfv.35.479/2020/7. számú ítélete is alátámasztja. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a hivatkozott kúriai ítélet jelen eljárásra nem alkalmazható, ugyanis abban nem a házastársak közös vagyonán volt a hangsúly, hanem azon, hogy közösen birtokolták a jövedéki terméket.

[24] Jelen eljárásban azt kellett megállapítani, hogy a dohánytermékek birtokosa-e a felperes, mely tisztázásra került. A cigaretták a konyhából, a közös helyiségből kerültek előtalálásra, a felperes nem mutatott be olyan dokumentumot, mely alapján az ingatlan kikerült volna a hatalmából, így a jövedéki termékek birtokosának tekinthető. E körben további tényállástisztázási kötelezettség nem terhelte. Attól függetlenül, hogy ismert a cigaretták tulajdonosa - amit nem vitatott -, a felperes birtokosnak minősül, nem mentesülhet a jogkövetkezmények alól.

[25] Az elsőfokú ítéletből nem levezethető, hogy a jogalkotó szándékával ellentétes lenne ugyanazon jövedéki termék után a többszöri bírságolás. Az irányadó bírósági gyakorlat épp ennek ellenkezőjét támasztja alá. Utalt a Kúria Kfv.35.238/2018/7. számú ítéletére, arra, hogy a bírói gyakorlat csak az olyan esetekben nem állapítja meg a birtokosi minőséget, amikor az kizárt. A felperes birtokosi minősége nem zárható ki, ezért jogszerű volt az vámhatósági megállapítás, a cigaretták birtokosaként megsértette a Jöt. 99. §-át.

[26] A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, az elsőfokú bíróság a jogszabályok valós tartalma és az irányadó joggyakorlat alapján hozta meg döntését. A Kúria hivatkozott Kfv.35.479/2020/7. számú ítéletével kapcsolatban a jogerős ítélet [33]-[39] bekezdéseit idézte, egyetértve azzal, hogy az eseti döntés eltérő tényállás okán jelen perben nem alkalmazható, mert a két felperes a közös birtoklás és tulajdonlás tényét a lefoglaláskor elismerte. Jelen ügyben azonban a bünyügyi igazgatóság jegyzőkönyvében a lefoglalás elszenvedőjeként a tényleges helyzet szerinti birtokosként az édesanyja volt nevesítve, így vele szemben kellett volna eljárni. Ettől eltérően az alperes mégis arról ad számot, hogy a Jöt. helyes értelmezése alapján nem a termék bizonyítottan tényleges birtoklójával, hanem kizárólag a feltalálási hely bizalmi vagyonkezelőjével szemben jár el. Felülvizsgálati kérelmében nincs tekintettel és nem reagál az eljárás jogszerűtlenségét bemutató ítélet érdemi előadásaira, a Jöt. helyes jogértelmezésére.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[28] A Kúria az elsőfokú bíróság jogerős ítéletét a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[29] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az alperes gyakorolva jogorvoslati jogát a Kp. 115. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jogszabálysértésre hivatkozással felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság jogértelmezését vitatta.

[30] A családi házas ingatlan bizalmi vagyongazdálkodója az ellenőrzés időpontjában a felperes és testvére voltak. A bizalmi vagyongazdálkodó jogállását, ingatlantulajdonosi minőségét az elsőfokú bíróság ítélete [31]-[32] bekezdéseiben megállapította, kimondva azt is, hogy a bizalmi vagyongazdálkodó jogállás megalapozhat az ingatlanon talált jövedéki termék esetében objektív felelősséget. E megállapítást a peres felek felülvizsgálati kérelemmel nem támadták, így a Kúriának ebben a kérdésben döntenie nem kellett.

[31] A felperes részéről nem vitatottan az ellenőrzés alá vont ingatlanban az ellenőrök több helyen zárjegy nélküli cigarettákat leltek fel, jövedéki eljárás a két ingatlantulajdonossal szemben indult, az elsőfokú vámhatóság mindkettőjükkel szemben külön-külön határozatot hozott, és a kiszabott jövedéki bírság összegét nem csökkentette arra tekintettel, hogy ugyanazon jövedéki termék volt a bírság kiszabás alapja.

[32] A jövedéki adózással kapcsolatos jogszabályok rendszerében megállapítható, hogy a régi Jöt.-ben az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi CXXVI. törvény 100. §-a a jövedéki bírság szabályait a 116/B. §-sal kiegészítette, bevezetve az egyszerre több személy által elkövetett jövedéki törvénysértések kapcsán a kötelezett egyetemlegességét. E törvényt módosításhoz fűzött indoklás szerint az adózás alól elvont jövedéki termék mennyiség tekintetében a jogsértést elkövető személyek a jövedéki eljárásban egy alanyként jelennek meg, mindenkori a kiszabott, teljes bírság megfizetésére köteles. A kötelezettség főszabálya szerint a társkötelezetteket egyenlő arányban terhelte, ha valaki a rá eső résznél többet teljesített, a többletet a többitől követelhetette. A régi Jöt. 114. §-a jövedéki bírság mértékét a jövedéki termék mennyiségéhez kötötte.

[33] Az ellenőrzés időpontjában és jelenleg hatályos Jöt. 100. § (1) bekezdése szerint az a személy, aki az e törvényben előírt, valamint az Air.-ben és az Art.-ben az e törvény szerinti adóhoz kapcsolódó kötelezettségét megszegi, jövedéki bírsággal sújtandó. A Jöt. a jövedéki bírság szabályozásában több kötelezett esetén nem tartalmazza, tehát nem alkalmazza az egyetemleges kötelezést, az kizárólag a Jöt. 8. § (2) bekezdésében a jövedéki adó – és nem a bírság – fizetésénél megtartott rendelkezés. A jogalkotó visszaállította a kötelezettségszegő személyes felelősségét, így az egyetemlegességgel kapcsolatos korábbi kúriai joggyakorlat a jogszabályi környezet változása okán már nem alkalmazható.

[34] Peres felek eltérően foglaltak állást a Kúria Kfv.35.479/2020/7. számú ítéletének jelen perbeli alkalmazhatóságáról. A hivatkozott ügyben az I. rendű felperes kizárólagos tulajdonában álló ingatlanban és az ingatlan garázsában az I. rendű felperes tulajdonában álló személygépkocsiban találtak magyar zárjegy nélküli dohányterméket. A felperesek nem tudták a dohánytermékek jogszerű birtokban tartását igazolni, a vámhatóság mindkét felperest önállóan jövedéki bírság megfizetésére kötelezte. A felperesek nem vonták kétségbe, hogy mindketten a jövedéki termékek birtokosának minősülnek, mivel a lefoglalt jövedéki termékek házastársi közös vagyonukat képezték, szerintük terhükre a szankciót is közösen kellett volna megállapítani.

Az eldöntendő jogkérdés tehát az volt e perben, hogy miért fizet egyidejű, együttes birtoklás esetén ugyanolyan mértékű jövedéki bírságot több határozatban elrendelten több birtokos. Ezt a jogkérdést a Kúria a hivatkozott eseti döntésében eldöntötte, hatályában fenntartva a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet. A Kúria ítélete [19] bekezdésében rögzítette, hogy bár a birtoklás egyetemlegességének megítélése során a Ptk. birtokra vonatkozó rendelkezései [Ptk. 5:1. § (1) bekezdés, 5:2. §] az irányadóak, a jövedéki bírság viselése körében kizárólag a Jöt.

rendelkezéseit lehet figyelembe venni és alkalmazni, a [21] bekezdés szerint pedig a Jöt. visszaállította azt a szabályozást, hogy a kötelezettségszegő személy önállóan felel.

[35] A jelen jogvitában a Jöt. 3. § (1) bekezdés 29. pont értelmében az ingatlanban talált dohánytermék jövedéki terméknek minősül, a hatósági ellenőrzés a 30. pont szerint hatósági ügy. A Jöt. 3. § (1) bekezdés 43. pont alapján szabadforgalomba bocsátás az adózatlan jövedéki termék adófelfüggesztési eljárásen kívüli birtoklása a birtokos tudattartamától függetlenül. A 44. pont *e)* alpont szerint szabálytalanság: ha az adózatlan jövedéki terméket adóraktáron kívül birtokolják. A Jöt. 7. § (1) bekezdése határozza meg az adófizetési kötelezettség keletkezését, mely a jövedéki termék szabadforgalomba bocsátásával, a szabadforgalomba bocsátás időpontjában keletkezik, ami a (2) bekezdése alapján a vámhatóság tudomására jutásának időpontja. A jövedéki termék birtokosának a Jöt. 97. §-ában foglaltak szerint a birtokolt jövedéki termék eredetét és a birtoklás jogszerűségét hitelt érdemlően igazolnia kell.

[36] A jogalkotó a Jöt.-ben a birtokosra telepít kötelezettséget, így a hatóságnak elsődlegesen a birtokos személyét kell tisztázni, megállapítani. Ingatlanban fellelt jövedéki termék esetén az ingatlanban életvitelszerűen élő, azt használó ingatlantulajdonos egyben az ingatlan birtokosának is minősül, tehát a dolog tulajdonosának személyén keresztül el lehet jutni a dolog birtokosához. Felperes az ingatlan tulajdonosa, használója, így az abban lévő dolgok birtokosa is, és mert a Jöt. kifejezett rendelkezése: a 3. § (1) bekezdés 43. pont szerint a birtoklást nem kell, hogy a birtokos tudattartalma átfogja, a birtoklás ténye megalapozza az objektív felelősségét.

[37] A felperes hivatkozásával szemben tehát függetlenül attól, hogy a bünyügyi igazgatóság felperesnek az ingatlanban tartózkodó édesanyjától foglalta le a cigarettát, aki azt magáénak ismerte el, a vámhatóság bármely, a Jöt. szabályrendszerében birtokosnak minősülő személlyel szemben eljárást indíthat és jövedéki bírságot szabhat ki.

[38] A felperes nem tudta igazolni a birtokában lévő jövedéki termékek eredetét, így a megállapított jogsértése jogkövetkezményét, terhére jövedéki bírság kiszabását a Jöt. 100. § (1) bekezdésében foglaltak alapján viselni köteles.

[39] A bírság összege a központi költségvetésnek okozott vagyoni hátrány esetén a vagyoni hátrány mértéke alapján meghatározott, mely a Jöt. 100. § (2) bekezdése alapján a központi költségvetésnek okozott vagyoni hátrány mértékének kétszeresétől ötszöröséig terjedő összeg, de legalább 30 ezer Ft. A Jöt. 3. § (1) bekezdés 51. pont szerint vagyoni hátrány az e törvényben és végrehajtási rendeletben foglalt kötelezettség megszegésével az állami költségvetésnek okozott adóbevétel-kiesés és a jogosulatlan adóvisszaigénylés. Amennyiben a vámhatóság a bírság mértékét a Jöt. 100. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között mérlegeléssel állapítja meg, a Jöt. 2. §-a alapján a Jöt.-ben meghatározott eltérésekkel az Art. szabályait alkalmazni kell, figyelemmel a Jöt. 99. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltakra.

[40] A jövedéki bírság alapja a befizetni elmulasztott adó, vagyis az okozott vagyoni hátrány, melynek összegét az adóhatóság a keresettel támadott határozatában kiszámolta, majd ennek háromszorosát szabta ki bírságként a Jöt. 100. § (2) bekezdésében foglaltak szerint.

[41] A Jöt. egyetemlegességet kimondó rendelkezésének hiányában a jövedéki bírság valamennyi jogsértést elkövetővel szemben külön-külön kiszabható volt, ahogy erről a Kúria jelen perre is irányadó Kfv.35.479/2020/7. számú ítéletében már rendelkezett.

[42] Az alperes a bírságot kiszabó határozatában jogszerűen állapította meg a felperes objektív felelőssége alapján, hogy a jövedéki bírság jogalapja fennáll. Az, hogy a kiszabott bírság összege arányban áll-e a megállapított jogsértés súlyával, mérlegelési kérdés. A Kp.

85. § (5) bekezdése alapján a mérlegelési jogkörben hozott döntés felülvizsgálatára van jogszabályi lehetőség, azonban felperes a mérleges helytállóságát, a mérlegelési szempontokat keresettel nem támadta, így az a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.

[43] Az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése szerint az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja, a (2) bekezdés alapján az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte és alkalmazta az irányadó jogszabályokat, a Jöt. idézett egyértelmű rendelkezéseit, ezért jogsértően döntött a határozatok hatályon kívül helyezéséről és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezéséről.

[44] Mindezek folytán a Kúria – figyelemmel a Kfv.35.479/2020/7. számú kúriai döntésre is - a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Kúria kifejtett jogértelmezésének megfelelően kell döntést hoznia az alperes határozatának jogszerűségéről.

A döntés elvi tartalma

[45] *A jogalkotó a Jöt.-ben a jövedéki bírság fizetésénél több kötelezett esetén az egyetemleges felelősség helyett visszaállította a kötelezettségszegő személyes felelősségét. A vámhatóság a Jöt. szabályrendszerében birtokosnak minősülő személlyel szemben indíthat eljárást és szabhat ki jövedéki bírságot.*

Záró rész

[46] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdése szerint peres felek felülvizsgálati perköltségének összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság az eljárást befejező határozatában fog dönteni.

[47] A Kúria végzésével szembeni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint – tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában – tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2025. március 20.

Dr. Kurucz Krisztina sk. a tanács elnöke

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk. előadó bíró

Dr. Vítál-Eigner Beáta sk. bíró

Dr. Horváth Tamás sk. bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk. bíró

A kiadmány hitelél:
tisztviselő